

ՉՈՐՐՈՐԴ ԱՄԵՆԱՄՅԱ
ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՀԱՄԱԺՈՂՈՎ

ՀԱՆՑԱԳՈՐԾՈՒԹՅՈՒՆԸ ԽԱՂԱՂՈՒԹՅԱՆ ԴԵՄ.

Ագրեսիայի հանցագործության
դեմ պայքարը փոփոխվող
աշխարհում

4-6
ՀՈՒՆԻՍ
2025թ.

ՄԱՏԵՆԱԴԱՐԱՆ
ԵՐԵՎԱՆ,
ՀԱՅԱՍՏԱՆ

ՀԱՄԱԺՈՂՈՎԻ ԾՐԱԳԻՐ

ՀԱՆՑԱԳՈՐԾՈՒԹՅՈՒՆԸ ԽԱՂԱՂՈՒԹՅԱՆ ԴԵՄ. ԱԳՐԵՍԻԱՅԻ ՀԱՆՑԱԳՈՐԾՈՒԹՅԱՆ ԴԵՄ ՊԱՅՔԱՐԸ ՓՈԲՈՒՎՈՂ ԱՇԽԱՐՀՈՒՄ

2025 թվականի դրությամբ ագրեսիայի սպառնալիքները շարունակում են մնալ համաշխարհային խաղաղության և կայունության համար հրատապ մարտահրավեր: Չնայած միջազգային քրեական իրավունքի ոլորտում առաջընթացին, հակամարտություններն ու ագրեսիայի դրսևորումները շարունակում են տեղի ունենալ աշխարհի տարբեր տարածաշրջաններում՝ խորացնելով մարդասիրական ճգնաժամերը, անկայունացնելով պետությունները և խաթարելով միջազգային անվտանգության շրջանակները: Ժամանակակից պատերազմների բարդությունները, այդ թվում՝ հիբրիդային և կիբեռնակամարտությունները, ավելի են բարդացնում նման հանցագործությունների դեմ պայքարի դժվարությունը՝ ընդլայնելով առկա իրավական մեխանիզմների սահմանները:

Ագրեսիայի հանցագործությունը, որը սահմանվել է ՄԱԿ-ի Գլխավոր ասամբլեայի 3314 բանաձևում և ավելի ուշ կոդավորվել է Միջազգային քրեական դատարանի Հռոմի կանոնադրության Կամպալայի փոփոխություններում, անկյունաքար է հանդիսանում ուժի անօրինական կիրառումը կանխելու համաշխարհային ջանքերում: Այնուամենայնիվ, չնայած ագրեսիան որպես միջազգային հանցագործություն դիտարկելու արմատները սկիզբ են առնում Երկրորդ համաշխարհային պատերազմից հետո տեղի ունեցած նյութաբանական դատավարություններից, որտեղ «խաղաղության դեմ հանցագործությունը» առաջին անգամ ճանաչվեց որպես պատժելի հանցագործություն, այն մնում է միջազգային քրեական իրավունքի ամենաքիչ կիրառվող և ընդունված բաղադրիչներից մեկը: 2025 թվականի հունվարի դրությամբ միայն 47/125 պետություն է վավերացրել Կամպալայի փոփոխությունները, ինչը արտացոլում է միջազգային հանրության գոյնավոր և մասնատված մոտեցումը: Այս սահմանափակ ընդունումը զարմանալի է Հռոմի կանոնադրության համաձայն այլ հիմնական հանցագործությունների, ինչպիսիք են ցեղասպանությունը, պատերազմական հանցագործությունները և մարդկության դեմ հանցագործությունները, համեմատած, որոնք ավելի լայն վավերացում և կիրառում են ստացել:

Ագրեսիայի հանցագործության համընդհանուր ընդունման մարտահրավերները բխում են մի քանի գործոններից: Նախ, պետությունների շրջանում կա տատանում ինքնիշխանությունը միջազգային մարմնին զիջելու հարցում, մասնավորապես ուժի կիրառման հետ կապված որոշումների հարցում, որոնք հաճախ միահյուսված են ազգային անվտանգության շահերի հետ: Երկրորդ, քաղաքական նկատառումները և միջազգային համակարգում ուժերի անհամաչափ բաշխումը խոչընդոտում են ագրեսիայի գործողությունների դեմ կոլեկտիվ գործողություններին: Երրորդ, ՄՔԴ-ի համար ագրեսիայի հանցագործության նկատմամբ իրավասություն իրականացնելու բարդ ընթացակարգային պահանջները, ներառյալ պետությունների կողմից ուղղորդումները և Անվտանգության խորհրդի ներգրավվածությունը, լրացուցիչ խոչընդոտներ են ստեղծում հաշվետվողականության համար:

Այնուամենայնիվ, ագրեսիայի հանցագործության սահմանափակ վավերացումը և կիրառումը ընդգծում է պետությունների, միջազգային կազմակերպությունների և քաղաքացիական հասարակության միջև երկխոսության, պաշտպանության և համագործակցության վերսկսման անհրաժեշտությունը: Ագրեսիայի հանցագործության նկատմամբ իրավասությունը ընդլայնելու ջանքերը և այս համատեքստում Հռոմի կանոնադրության առաջարկվող բարեփոխումները հնարավորություն են տալիս նոր մոտեցում ընդունել 2025 թվականի հունվարից ի վեր սրված սպառնալիքներին դիմակայելու համար: Քանի որ միջազգային հանրությունը հավաքվում է ագրեսիայի հանցագործությունը քննարկելու համար, այս մարտահրավերներին դիմակայելը և Կամպալայի փոփոխությունների ընդունման խթանումը դարձել է ավելի կարևոր, քան երբևէ:

Այս համաժողովը կարևոր հարթակ է ծառայում՝ տվյալ հանցագործության պատմական զարգացման վերաբերյալ մտորելու, դրա համընդհանուր կիրառման խոչընդոտները բացահայտելու և ուսումնասիրելու նորարարական լուծումները՝ ուղղված մեղավորներին պատասխանատվության ենթարկմանը և ապագա ագրեսիայի գործողությունների կանխմանը:

ՀԱՆՑԱԳՈՐԾՈՒԹՅՈՒՆԸ ԽԱՂԱՂՈՒԹՅԱՆ ԴԵՄ.
Ագրեսիայի հանցագործության դեմ պայքարը
փոփոխվող աշխարհում

ՕՐ 1 **ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ, ՀՈՒՆԻՍԻ 4, 2025Թ.**

10:00 – 10:30 **ԳՐԱՆՑՈՒՄ**

10:30 – 10:40 **ՈՂՋՈՒՅՆԻ ԽՈՍՔ**

ՀԱՐԳԱՐԺԱՆ ԿԱՍԻԱ ԱԲԳԱՐԵԱՆ
Կալիֆոռնիա, ԱՄՆ

10:40 – 10:50 **ՏՈՒԺՈՂԻ ՏԵՍԱԿԵՏԻ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄ**

10:50 – 11:10

ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԲԱՆԱԽՈՍ

ՀԵՌԱՎԱՐ

Ն.Գ. ԴԵՍՊԱՆ ՔՐԻՍՏԻԱՆ ՎԵՆԱՎԵՋԵՐ
Վադուց, Լիխտենշտեյն

11:10 – 12:50

ՊԱՆԵԼԱՅԻՆ ՔՆՆԱՐԿՈՒՄ I ԱԳՐԵՍԻԱՅԻ ՀԱՆՑԱԳՈՐԾՈՒԹՅԱՆ ԶԱՐԳԱՅՈՒՄԸ ՆՅՈՒՐՆԲԵՐԳԻՑ ՄԻՆՉԵՎ ԿԱՄՊԱԼԱ ԵՎ ԴՐԱՆԻՑ ԱՅՆ ԿՈՂՄ

ԴՈԿՏՈՐ ԳՈՒՐԳԵՆ ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ **ՀԱՄԱԿԱՐԳՈՂ**
Նյուրնբերգ, Գերմանիա

ՊՐՈՖԵՍՈՐ, ԴՈԿՏՈՐ ՔՐԻՍՏՈՖ ՍԱՖԵՐԼԻՆԳ
Նյուրնբերգի ժառանգությունը
Նյուրնբերգ, Գերմանիա

ԴՈԿՏՈՐ ԵՂԻՇԵ ԿԻՐԱԿՈՍՅԱՆ
Ագրեսիա. պատերազմի իրավունքը (*jus ad bellum*) և
միջազգային քրեական իրավունքի հեռանկարները
Երևան, Հայաստան

ՊՐՈՖԵՍՈՐ ԶԵՆԻՖԵՐ ԹՐԱՀԱՆ
Ագրեսիայի հանցագործության բովանդակությունը
Նյու Յորք, ԱՄՆ

ԴՈԿՏՈՐ ՔԵՐԻ ՄԱՔԴՈՒԳԱԼ
Միջազգային քրեական դատարանի իրավասությունը
ագրեսիայի հանցագործության վերաբերյալ
Մելբուռն, Ավստրալիա

ՀԱՐՑ ՈՒ ՊԱՏԱՍԽԱՆ

12:50 – 14:00

ՃԱՇԻ ԸՆԴՄԻՋՈՒՄ

14:00 – 15:40

ՊԱՆԵԼԱՅԻՆ ՔՆՆԱՐԿՈՒՄ II

JUS AD BELLUM (ՊԱՏԵՐԱԶՄԻ ԻՐԱՎՈՒՆՔԸ).
ԱԳՐԵՍԻՎ ՊԱՏԵՐԱԶՄՆԵՐԻ ԻՐԱՎԱԿԱՆ ԵՎ
ՈԱԶՄԱՎԱՐԱԿԱՆ ԱՍՊԵԿՏՆԵՐԸ.
ՄԱՐՏԱՀՐԱՎԵՐՆԵՐ ԵՎ ՀԻՄՆԱՎՈՐՈՒՄՆԵՐ

ԹԻՄՈԹԻ ԶԵՄԱԼ

Կալիֆոռնիա, ԱՄՆ

ՀԱՄԱԿԱՐԳՈՂ**ԴՈԿՏՈՐ ՆԵՐՍԵՍ ԿՈՊԱԼՅԱՆ**

Հայկական տեսանկյուն. Լեռնային Ղարաբաղի
պատերազմը և հետևանքները
Նևադա, ԱՄՆ

ԴՈԿՏՈՐ ԱԼԵՔՍԱՆԴՐ ՇՎԱՐՑ

Ագրեսիա, ինքնապաշտպանություն, թե՞
աշխարհաքաղաքական շահեր: Թուրքիայի ռազմական
գործողությունների իրավական տեսանկյունները
Սիրիայի հյուսիսում
Բեռլին, Գերմանիա

ԳՐԵԳՈՐԻ ԹԱՌԻՆՍԵՆԴ

Ագրեսիայի հանցագործության մասնակցության նոր
եղանակների վերաբերյալ Միջազգային քրեական
դատարանի 8-րդ հոդվածի (1) կետի իրավական
շրջանակը
Ժնև, Շվեյցարիա

ԿԵՎԻՆ ԶՈՆ ՀԵԼԵՐ

Միջպետական ուժի կիրառման իրավական
հիմնավորումները՝ Ռուսաստանի օրինակը
Կոպենհագեն, Դանիա

ՀԱՐՑ ՈՒ ՊԱՏԱՍԽԱՆ

ՀԱՆՑԱԳՈՐԾՈՒԹՅՈՒՆԸ ԽԱՂԱՂՈՒԹՅԱՆ ԴԵՄ.
ԱԳՐԵՍԻԱՅԻ ՀԱՆՑԱԳՈՐԾՈՒԹՅԱՆ ԴԵՄ ԱՅԱՔԱՐԸ
ՓՈՓՈԽՎՈՂ ԱՇԽԱՐՀՈՒՄ

Օր 2 ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ, 5 ՀՈՒՆԻՍԻ, 2025թ.

10:00 – 10:30

ԳՈՐ ՄՆԱՑԱԿԱՆՅԱՆ, ՓԱՍՏԱԲԱՆ
Կալիֆոռնիա, ԱՄՆ

ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԲԱՆԱԽՈՍ
ԴՈԿՏՈՐ ՍԻԼՎԻԱ ՖԵՐՆԱՆԴԵՍ ԴԵ ԳՈՒՐՄԵՆԴԻ
Բուենոս Այրես, Արգենտինա

10:30– 12:10

ՊԱՆԵԼԱՅԻՆ ՔՆՆԱՐԿՈՒՄ III**ԱԳՐԵՍԻԱՅԻ ԼԵԶՈՒՆ.****ԲԵՎԵՌԱՑՈՒՄԸ, ԱՏԵԼՈՒԹՅԱՆ
ԽՈՍՔԸ ԵՎ ԴՐԱ ԴԵՐԸ ԱԳՐԵՍԻՎ
ՊԱՏԵՐԱԶՄՆԵՐՈՒՄ****ՆԱՐԻՆԵ ՎԼԱՍՅԱՆ**

Հռոմ, Իտալիա

ՀԱՄԱԿԱՐԳՈՂ**ԱՐՓԻ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ**Հայկական տեսանկյուն. Ատելության խոսքը և
Լեռնային Ղարաբաղի հակամարտությունը
Երևան, Հայաստան**ԱՐԹՈՒՐ ՍԱՔՈՒՆՑ**Միջազգային քրեական դատարանը՝ որպես
միջազգային անվտանգության հիմնական
ինստիտուտ
Երևան, Հայաստան**ՍԱՌԱ ԲԱՖԱԴԵԼ**Ատելության խոսքի դեմ պայքար՝ քրեական
հետապնդման ճանապարհով
Հաագա, Նիդեռլանդներ**ՊՐՈՖԵՍՈՐ ԳՐԵԳՈՐԻ Ս. ԳՈՐԴՈՆ**Ագրեսիայի դատավճիռը
Պեկին, Չինաստան**ՀԱՐՑ ՈՒ ՊԱՏԱՍԽԱՆ**

12:10 – 13:10

ՃԱՇԻ ԸՆԴՄԻՋՈՒՄ

13:10 – 14:50

ՊԱՆԵԼԱՅԻՆ ՔՆՆԱՐԿՈՒՄ IV

ԱԳՐԵՍԻՎ ՊԱՏԵՐԱԶՄԻ ՇՐՋԱՆԱԿԸ

ԳԵՎՈՐԳ ՎԱՐԴԱՆՅԱՆ, ՓԱՍՏԱԲԱՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳՈՂ
Կալիֆոռնիա, ԱՄՆ

**ԿՐԿՆԱԿԻ ՊՐՈՖԵՍՈՐ, ԿՐԿՆԱԿԻ ՊԱՏՎԱՎՈՐ
ԴՈԿՏՈՐ ԿԼԱՌԻՍ ԿՐԵՍ** **ՀԵՌԱՎԱՐ**

Ագրեսիայի հանցագործության դեմ միջազգային
իրավական ճարտարապետության անմիջական
ապագայի մասին
Քյոլն, Գերմանիա

ՆԱՆԴՈՐ ԿՆՈՒՍՏ

Ագրեսիվ պատերազմների շրջակա միջավայրի
վրա ունեցած ազդեցությունը
Թրոմսո, Նորվեգիա

ԴՈԿՏՈՐ ՖՐԱՆՑԻՍԿԱ ՕԵՄ

Տնտեսական գործիչները և ագրեսիայի
հանցագործությունը
Բեռլին, Գերմանիա

ՔՐԻՍՏԻԱՆ ՄԻԻԹԱՐՅԱՆ

Այսպես կոչված «Ջանգեգուրի միջանցքի»
շրջանակային պայմանների իրականացման
ապահովումն ծածկված ագրեսիայի միջոցով
Աշաֆենբուրգ, Գերմանիա

ՀԱՐՑ ՈՒ ՊԱՏԱՍԽԱՆ

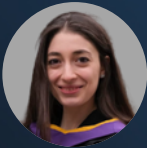
14:50 – 15:10

ՍՈՒՐՃԻ ԸՆԴՄԻՋՈՒՄ

15:10 – 16:50

ՊԱՆԵԼԱՅԻՆ ՔՆՆԱՐԿՈՒՄ V

ԲԱՔՎՈՒՄ ՔԱՂԲԱՆՏԱՐԿՅԱԼՆԵՐԻ ԵՎ ՌԱԶՄԱԳԵՐԻՆԵՐԻ ԴԵՄ ԻՐԱԿԱՆԱՑՎԱԾ ԿԵՂԾ ԴԱՏԱՎԱՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ԻՐԱՎԱԿԱՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՎ ՀՈԳԵԲԱՆԱԿԱՆ ՔՆՆԱՐԿՈՒՄՆԵՐԸ

ԼՈՒՍԻՆԵ ՍԱՐԳՍՅԱՆ

ՀԱՄԱԿԱՐԳՈՂ

Երևան, Հայաստան

ԻՐԵՆԵ ՎԻԿՏՈՐԻԱ ՄԱՍԻՄԻՆՈ

Բաքվի կեղծ դատավարությունների իրավական վերլուծություն. մարդու իրավունքների և միջազգային մարդասիրական իրավունքի ճնշումը Բուենոս Այրես, Արգենտինա

ԴՈԿՏՈՐ ԿԼԱՌԻԴԻԱ ՎԻՎԻԱՆԱ ՌՈԿԱ

ՀԵՌԱՎԱՐ

Արդարադատություն՝ դատական համակարգի օգտագործումը քաղաքական դրդապատճառներով հետապնդում իրականացնելու համար: Այս հայեցակարգի վերլուծությունը Բաքվի կեղծ դատավարությունների համատեքստում Բուենոս Այրես, Արգենտինա

ԴՈԿՏՈՐ ԱՆԱ ՄԱՐԻԱ ԿԱՐԵԱԳԱ

ՀԵՌԱՎԱՐ

Մարդկության դեմ հանցագործությունները և արդարադատության գործընթացը Արգենտինայում. սուբյեկտիվության վրա դրանց ազդեցությունը և հետևանքները Բուենոս Այրես, Արգենտինա

ՍԹԻՎ ՍՎԵՐԴԼՈՈՒ

Ագրեսիայի հանցագործության վերլուծությունը Հայաստանի դեմ Ադրբեջանի ագրեսիայի իրավիճակի համեմատությամբ Կալիֆոռնիա, ԱՄՆ

ՀԱՐՑ ՌԻ ՊԱՏԱՍԽԱՆ

ՉՈՐՐՈՐԴ ԱՄԵՆԱՄՅԱ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՀԱՄԱԺՈՂՈՎ
ՀԱՆՑԱԳՈՐԾՈՒԹՅՈՒՆԸ ԽԱՂԱՂՈՒԹՅԱՆ ԴԵՄ.
Ագրեսիայի հանցագործության դեմ պայքարը
փոփոխվող աշխարհում

ՕՐ 3 ՈՒՐԲԱԹ, 6 ՀՈՒՆԻՍԻ, 2025Թ.

10:00 – 11:40
ՊԱՆԵԼԱՅԻՆ ՔՆՆԱՐԿՈՒՄ VI
ՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՏԵՍԱՆԿՅՈՒՆԻՑ ԱԳՐԵՍԻԱՅԻ
ՀԱՄԱՐ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՎՈՒԹՅԱՆ
ՀԱՐՑԵՐՈՎ ՀԱՄԱԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆԸ

ՄԻԼԵՆԱ ՄԱՅԻԼՅԱՆ, ՓԱՍՏԱԲԱՆ **ՀԱՄԱԿԱՐԳՈՂ**
Կալիֆոռնիա, ԱՄՆ

ԴՈԿՏՈՐ ՍԱՌԱ ԲԱԲԱՅԱՆ
Պետության մանդատը. վավերացման խթանում,
ռազմավարական դաշինքների կնքում և ագրեսիայի
ակտի վճռական պատժում
Համբուրգ, Գերմանիա

ԶՈՀՐԱԲ ՄՆԱՑԱԿԱՆՅԱՆ
Քաղաքական դինամիկան բազմակողմ համակարգում և
դրա ինստիտուտներում
Երևան, Հայաստան

ԻԳՆԱՍԻՈ ՏՐԵԴԻՉԻ
Միջազգային համագործակցությունը միջազգային
հանցագործությունների հետապնդման գործում
Բարի, Իտալիա

ՀԱՐՑ ՈՒ ՊԱՏԱՍԽԱՆ

11:40 – 12:40 ՃԱՇԻ ԸՆԴՄԻՋՈՒՄ

12:40 – 14:20

ՊԱՆԵԼԱՅԻՆ ՔՆՆԱՐԿՈՒՄ VII ՀԱՇՎԵՏՎՈՂԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԱԳՐԵՍԻՎ ՊԱՏԵՐԱԶՄԻ ՀԱՄԱՐ

ՀԱՐԳԱՐԺԱՆ ԿԱՍԻԱ ԱԲԳԱՐԵԱՆ **ՀԱՄԱԿԱՐԳՈՂ**
Կալիֆոռնիա, ԱՄՆ

ՀԱՐԳԱՐԺԱՆ ԴԱՏԱՎՈՐ ԲԵԹԻ ՀՈԼԵՐ
Ագրեսիայի հանցագործությունը և ՄԲԴ-ն.
Ներկա և ապագա
Հաագա, Նիդեռլանդներ

ԿԼԱՌԻՍ ՄՈԼԻՏՈՐ

Ագրեսիայի մասին մեղադրանքների քննությունը՝
որպես դատախազության նախնական քննության
գործընթացի մաս
Հաագա, Նիդեռլանդներ

ՄԱՐԻ Օ՛ԼԻՐԻ

Ենթադրյալ ագրեսորների պաշտպանություն.
Անդրադառնալով Հոդված 8 մաս (1) եզակի «անձի»
վերաբերյալ առաջարկին
Հաագա, Նիդեռլանդներ

ԴՈԿՏՈՐ ՄԵԹՅՈՒ ԶԻԼԵԹ **ՀԵՌԱՎԱՐ**

Ագրեսիայի համար հաշվետվողականությունն
անորոշ ժամանակներում
Էսեքս, Մեծ Բրիտանիա

ՀԱՐՑ ՈՒ ՊԱՏԱՍԽԱՆ

14:20 - 15:00

ՓԱԿՄԱՆ ԱՐԱՐՈՂՈՒԹՅՈՒՆ

ՀԱՐԳԱՐԺԱՆ ԿԱՍԻԱ ԱՐԳԱՐԵԱՆ

Կասիա Արգարեանը հանդիսանում է Կալիֆոռնիայի Գերագույն դատարանի դատավոր: Մինչև 2014 թվականին դատավոր դառնալը, նա աշխատել է որպես Apkarian Defense APC-ում ավագ փաստաբան և նախագահ (2007-2014), Orange County-ի հանրային պաշտպանի տեղակալ (2000-2007), ՀՀ նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանի հասարակայնության հետ կապերի խորհրդական (1998-1999), «Դեմոկրատներ 2000»-ի գործադիր տնօրեն (1997-1998) և Վաշինգտոնում ՀՀ դեսպանատան դեսպանի հատուկ օգնական (1996-1997): Նա նաև աշխատել է Ամերիկայի Հայկական Ասամբլեայի հետ (1992-1995): Դատավոր Արգարեանը արժանացել է 2022 թվականի Ալբա Վիտկինի անվան մարդասիրական մրցանակին: Նա «Ճշմարտության և արդարադատության կենտրոնի» հիմնադիր անդամ և ավագ խորհրդատու է:

Ն.Գ. ԴԵՍՊԱՆ ՔՐԻՍՏԻԱՆ ՎԵՆԱՎԵՋԵՐ

Դեսպան Քրիստիան Վենավեգերը 2002 թվականից ի վեր եղել է Լիխտենշտեյնի մշտական ներկայացուցիչը Նյու Յորքում գտնվող Միավորված ազգերի կազմակերպության գրասենյակում: 2020-2022 թվականներին նա ղեկավարել է Լիխտենշտեյնի ջանքերը Միավորված ազգերի կազմակերպությունում վետոյի կիրառման բարեփոխման ուղղությամբ (հայտնի է որպես «Վետոյի նախաձեռնություն»), որն իրականացել է, երբ Գլխավոր ասամբլեան կոնսենսուսով բանաձև է ընդունել 2022 թվականի ապրիլին: Նրա ղեկավարությամբ՝ 2016 թվականին, Լիխտենշտեյնը գլխավորել է Սիրիայի իրավական մեխանիզմի (հայտնի է որպես «IIM») ստեղծումը Գլխավոր ասամբլեայի միջոցով՝ 2011 թվականից ի վեր միջազգային հանցագործությունների հետաքննությանը և դատական հետապնդմանը աջակցելու համար: 2009-2011 թվականներին նա եղել է Միջազգային քրեական դատարանի (ICC) Հռոմի կանոնադրության մասնակից պետությունների ասամբլեայի նախագահը: 2004-2009 թվականներին նա եղել է ագրեսիայի հանցագործության հարցերով հատուկ աշխատանքային խմբի նախագահ: Նախկինում զբաղեցրած այլ պաշտոններից են՝ ՄԱԿ-ի Գլխավոր ասամբլեայի 61-րդ նստաշրջանի փոխնախագահ (2006-2007), Անվտանգության խորհրդի բարեփոխումների բաց աշխատանքային խմբի փոխնախագահ (2004-2005), Միավորված ազգերի կազմակերպության և դրան կից անձնակազմի անվտանգության մասին 1994 թվականի կոնվենցիայի շրջանակներում իրավական պաշտպանության շրջանակի հարցերով ժամանակավոր հանձնաժողովի նախագահ (2003-2005), ՄԱԿ-ի Գլխավոր ասամբլեայի Երրորդ կոմիտեի նախագահ (2002): Նախկինում պարոն Վենավեգերն աշխատել է որպես Լիխտենշտեյնի խորհրդական և ՄԱԿ-ում մշտական ներկայացուցչի տեղակալ, ինչպես նաև որպես դիվանագիտական աշխատակից Լիխտենշտեյնի արտաքին գործերի գրասենյակում: Պարոն Վենավեգերն ուսանել է գրականություն, լեզուներ, պատմություն և փիլիսոփայություն Տյուրիքիի համալսարանում, իսկ դիվանագիտություն՝ Ժնևի Բարձրագույն Միջազգային Ուսումնասիրությունների Համալսարանական Ինստիտուտում (IUHEI):

ԴՈԿՏՈՐ ԳՈՒՐԳԵՆ ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ

Դոկտոր Գուրգեն Պետրոսյանը (համակարգող)՝ Միջազգային Նյուրնբերգյան սկզբունքների ակադեմիայի միջազգային քրեական իրավունքի ավագ մասնագետ, հայ իրավաբան է, որը մասնագիտացած է միջազգային քրեական իրավունքի, միջազգային իրավունքի և մարդու իրավունքների ոլորտներում: Նա դասախոսական պաշտոններ է զբաղեցնում Էրլանգեն-Նյուրնբերգի Ֆրիդրիխ Ալեքսանդրի համալսարանում, Էյխստատ-Ինգոլշտադտի Կաթոլիկ համալսարանում և Երևանի պետական համալսարանում: Մինչև Նյուրնբերգի միջազգային սկզբունքների ակադեմիային միանալը, դոկտոր Պետրոսյանը խորհրդատվություն է տրամադրել Գերմանիայի խոշորագույն տեքստիլ ընկերություններից մեկին՝ բիզնեսի և մարդու իրավունքների հարցերով՝ համաձայն «Մատակարարման շղթաներում պատշաճ ուսումնասիրության մասին» Գերմանիայի օրենքի: Նախկինում նա աշխատել է որպես Էրլանգեն-Նյուրնբերգի Ֆրիդրիխ-Ալեքսանդր համալսարանի միջազգային քրեական իրավունքի հետազոտական բաժնի ղեկավար:

ՊՐՈՖԵՍՈՐ, ԴՈԿՏՈՐ ՔՐԻՍՏՈՖ ՍԱՖԵՐԼԻՆԳ

Պրոֆեսոր դոկտոր Քրիստոֆ Սաֆերլինգը Նյուրնբերգի միջազգային սկզբունքների ակադեմիայի տնօրենն է: Նա նաև Էրլանգեն-Նյուրնբերգի Ֆրիդրիխ Ալեքսանդր համալսարանի իրավունքի հարցերով պրոֆեսոր է, որտեղ զբաղեցնում է քրեական իրավունքի, քրեական իրավունքի դատավարության, միջազգային քրեական իրավունքի և միջազգային հանրային իրավունքի ամբիոնները: Համալսարանում նա միջազգային քրեական իրավունքի հետազոտական բաժնի տնօրենն է: Ավելին, նա Ուիթնի Ռ. Հարիսի անվան միջազգային իրավունքի կրթաթոշակառու է Նյու Յորքի Ջեյմսթաուն քաղաքի Ռոբերտ Հ. Ջեքսոնի կենտրոնում: Պրոֆեսոր Սաֆերլինգի հետազոտության հիմնական ոլորտներն են գերմանական և միջազգային ժամանակակից իրավական պատմությունը, միջազգային քրեական իրավունքը, մարդու իրավունքներին վերաբերող օրենսդրությունը և հանցագործության սուբյեկտիվ տարրերը: Նա լայնորեն հրատարակվել է այս ոլորտներում, և նրա գրքերի (անգլերեն) թվում են՝ «Միջազգային քրեական դատավարության ուղղությամբ» (Օքսֆորդի համալսարանի հրատարակչություն, 2003), «Նյուրնբերգյան դատավարությունները. Միջազգային քրեական իրավունք 1945 թվականից ի վեր» (համախմբագիր՝ Հերբերտ Ռեգինբոգինի, Դե Գրյուտերի հետ, 2006), «Ցեղասպանության մասին կոնվենցիան՝ ընդունումից վաթսուև տարի անց» (համախմբագիր՝ Էկարտ Կոնգեի հետ, T.M.C. Asser հրատարակչություն, 2010), «Միջազգային քրեական դատավարություն» (Օքսֆորդի համալսարանի հրատարակչություն, 2012) և «Զոհերը Միջազգային քրեական դատարանի առջև» (համահեղինակ՝ Գուրգեն Պետրոսյանի հետ, Springer, 2021): Նրա աշխատանքները մեջբերվել են միջազգային դատարանների և կազմակերպությունների կողմից, այդ թվում՝ Միջազգային քրեական դատարանի, Նախկին Հարավսլավիայի միջազգային քրեական տրիբունալի, Կամբոջայի դատարանների արտակարգ պալատների, Կոսովոյի մասնագիտացված պալատների, ՄԱԿ-ի միջազգային իրավունքի հանձնաժողովի և Գերմանիայի դաշնային դատարանի կողմից: 2018 թվականին նա նաև հրավիրված գիտնական էր Սթենֆորդի մարդու իրավունքների և միջազգային արդարադատության կենտրոնում:

ՊՐՈՖԵՍՈՐ ԶԵՆԻՖԵՐ ԹՐԱՀԱՆ

Զենիֆեր Թրահանը Նյու Յորքի համալսարանի Գլոբալ հարաբերությունների կենտրոնի պրոֆեսոր է, որտեղ նա ղեկավարում է Միջազգային իրավունքի և մարդու իրավունքների ոլորտը: Նա նաև Ագրեսիայի կանխարգելման գլոբալ ինստիտուտի նախագահն է: Նա միջազգային իրավունքի, միջազգային արդարադատության, միջազգային քրեական դատարանների և, մասնավորապես, ագրեսիայի հանցագործության ոլորտի առաջատար փորձագետ է: Նա զբաղեցնում է տարբեր պաշտոններ Միջազգային իրավունքի ասոցիացիայի ամերիկյան մասնաճյուղում, այդ թվում՝ փոխնախագահի պաշտոն: Նա ծառայել է Հռոմի կանոնադրության կիբեռպատերազմում կիրառման հարցերով խորհրդականների խորհրդում և եղել է Ուկրաինային և այլ երկրներին ագրեսիայի հանցագործության վերաբերյալ հատուկ դատարան ստեղծելու վերաբերյալ խորհրդատվական աշխատանքային խմբի անդամ: Նրա «Անվտանգության խորհրդի վետոյի իրավունքի իրավական սահմանափակումները վայրագ հանցագործությունների դեմ» (Քեմբրիջի համալսարանի հրատարակչություն, 2020) գիրքը Միջազգային իրավունքի ասոցիացիայի ամերիկյան մասնաճյուղի կողմից արժանացել է «2020 թվականի ABILA-ի տարվա գիրք» մրցանակին: Գրքից նրա գաղափարները նաև վերջերս ներկայացվել են Թիմ Սլեյդի կողմից նկարահանված «Վետո» վավերագրական կարճամետրաժ ֆիլմում:

ԴՈԿՏՈՐ ՔԵՐԻ ՄԱՔԴՈՒԳԱԼ

Դոկտոր Քերի ՄաքԴուգալը Մելբուռնի համալսարանի դոցենտ է: Նախկինում նա եղել է Ավստրալիայի արտաքին գործերի և առևտրի դեպարտամենտի իրավաբանական մասնագետ, ծառայելով Կանբերայում և Ավստրալիայի ՄԱԿ առաքելությունում: Քերին ստացել է դոկտորական աստիճան ագրեսիայի հանցագործության վերաբերյալ: Նա եղել է Ագրեսիայի հանցագործության հարցերով հատուկ աշխատանքային խմբի և Հռոմի կանոնադրության վերանայման համաժողովի պատվիրակ և ակտիվ դեր է խաղացել Միջազգային քրեական դատարանի անդամ պետությունների ասամբլեայում: Նա հեղինակել է «Ագրեսիայի հանցագործությունը Միջազգային քրեական դատարանի Հռոմի կանոնադրության համաձայն» (CUP, 2-րդ հրատարակություն, 2021) աշխատությունը: Քերին Ուկրաինայի կառավարության խորհրդականն է Ուկրաինայի դեմ ագրեսիայի հանցագործության հարցերով հատուկ տրիբունալի առաջարկի վերաբերյալ, ինչպես նաև Ագրեսիայի կանխարգելման գլոբալ ինստիտուտի կողմից առաջարկված ՄԲԴ-ի ագրեսիայի նկատմամբ իրավասության մոդելային փոփոխությունների գլխավոր հեղինակը:

ԴՌԿՏՈՐ ԵՂԻՇԵ ԿԻՐԱԿՈՍՅԱՆ

Դոկտոր Եղիշե Կիրակոսյանը միջազգային իրավունքի գիտնական և դասախոս է, որի դոկտորական աստիճանը ստացել է Երևանի պետական համալսարանից (2006թ.), որտեղ նա դոցենտ է: Նա ունի դասավանդման մեծ փորձ և հեղինակել է իրավագիտության մագիստրատուրայի ծրագիրը: Վերջին 6 տարիների ընթացքում որպես միջազգային իրավական հարցերով Հայաստանի ներկայացուցիչ, նա հանդես է եկել Միջազգային դատարանում, Մարդու իրավունքների եվրոպական դատարանում և միջազգային այլ դատարաններում: Նա «Equity Law Partners»-ի համահիմնադիրն ու կառավարիչ գործընկերն է: Դոկտոր Կիրակոսյանը ICSID արբիտրների և հաշտարարների խորհրդի անդամ է, Հայաստանում լիցենզավորված փաստաբան (2016 թվականից) և Հայաստանի արբիտրաժի և միջնորդության կենտրոնի խորհրդի անդամ:

ԹԻՄՈԹԻ ԶԵՄԱԼ

Թիմոթի «Թիմ» Զեմալը Global ARM-ի նախագահն է, որը ԱՄՆ-ում գործող ոչ առևտրային կազմակերպություն է, հիմնադրվել է 2022 թվականին՝ Վաշինգտոնում, Կոլումբիայի շրջանում, Հայաստանի և Արցախի (Լեռնային Ղարաբաղ) աջակցության համար ազդեցիկ, ռազմավարական և ոչ կուսակցական ադվոկացիա իրականացնելու համար: Global ARM-ը հանդես է գալիս հայամետ, արցախամետ փոխազդեցության ավելի խելացի, ուժեղ և արդյունավետ մոտեցմամբ՝ անկախ որևէ քաղաքական կուսակցության կամ կառավարության պատկանելությունից: Կենտրոնական և Արևելյան Եվրոպայում ժողովրդավարության և ազատության խթանման ավելի քան երեք տասնամյակի փորձ ունեցող Թիմը փորձառու ձեռնարկատեր և գործադիր տնօրեն է, որը կառուցել է ղեկավարել է բազմաթիվ կազմակերպություններ: ԱՄՆ-Հայաստան հարաբերությունների ամրապնդման վաղեմի կողմնակից լինելով՝ նա կազմակերպել է ղեկավարել է ԱՄՆ Կոնգրեսի հինգ պատվիրակություններ Հայաստան և Արցախ՝ ամրապնդելով երկկուսակցական համագործակցություն տնտեսական և անվտանգության գործընկերությունների, մարդու իրավունքների և ժողովրդավարական զարգացման հարցերի շուրջ: Թիմը կարևոր դեր է խաղացել Հայաստանի Ամերիկյան Համալսարանի (ՀԱՀ) աճի համար ԱՄՆ-ի էական և վաղ աջակցության ապահովման գործում և ծառայել է որպես համալսարանի դասախոսական կազմի անդամ: Նա նաև Հայաստանում Ամերիկյան առևտրի պալատի հիմնադիր խորհրդի անդամ էր՝ նպաստելով ԱՄՆ-Հայաստան գործարար և ներդրումային կապերի զարգացմանը: Նախկինում Թիմը եղել է Կենտրոնական և Արևելյան Եվրոպայի կոալիցիայի (CEEC) նախագահ, որը ՆԱՏՕ-ի՝ Լեհաստան, Հունգարիա և Չեխիա ընդլայնման առաջին կողմնակիցներից մեկն էր: Իր ազգային և միջազգային աշխատանքից բացի, Թիմը Հարավային Կալիֆոռնիայի Հարավային Օրանջ շրջանի համայնքային քուլեջների շրջանի ընտրված հոգաբարձու է, որտեղ նա հինգ անգամ ընտրվել է խորհրդի նախագահ: Առաջնորդական շրջանը տարեկան սպասարկում է ավելի քան 50,000 ուսանողի, ապահովում է մոտ 3000 դասախոսի և աշխատակցի, և ունի մոտ 1 միլիարդ դոլարի բյուջե:

C F T J U S T I C E . O R G

ԴՈԿՏՈՐ ՆԵՐՍԵՍ ԿՈՊԱԼՅԱՆ

Դոկտոր Ներսես Կոպալյանը քաղաքագիտության դոցենտ է Լաս Վեգասի Նևադայի համալսարանում: Նրա մասնագիտացման ոլորտներն են միջազգային անվտանգությունը, աշխարհաքաղաքականությունը, մոդելի կառուցումը և գիտության փիլիսոփայությունը: Նա «Աշխարհի քաղաքական համակարգերը բևեռացումից հետո» (Routledge, 2017) գրքի հեղինակն է, «Սեռը, իշխանությունը և քաղաքականությունը» (Palgrave Macmillan, 2016) գրքի համահեղինակը, «Հայաստանը, Ադրբեջանը և 2020 թվականի Լեռնային Ղարաբաղի պատերազմը» (2025, Routledge) գրքի համահեղինակը, ինչպես նաև բազմաթիվ գրքերի և ակադեմիական հրապարակումների հեղինակ: Նրա ներկայիս հետազոտական և ակադեմիական հրապարակումները կենտրոնացած են Եվրասիայի աշխարհաքաղաքական և մեծ տերությունների հարաբերությունների վրա՝ հատուկ շեշտադրելով փոքր պետությունների դիմադրողականության, հիբրիդականության և անվտանգության ու ժողովրդավարական կոնսոլիդացիայի միաձուլման վրա: Նա հեղինակել է մի շարք քաղաքականության վերաբերյալ փաստաթղթեր Հայաստանի կառավարության համար և ծառայում է որպես բազմաթիվ պետական հաստատությունների կամավոր խորհրդատու: Դոկտոր Կոպալյանը նաև EVN Report-ի մշտական հեղինակ է

ԴՈԿՏՈՐ ԱԼԵՔՍԱՆԴՐ ՇՎԱՐՑ

Դոկտոր Ալեքսանդր Շվարցը գերմանացի է, մարդու իրավունքների հարցերով իրավապաշտպան է և Մարդու իրավունքների եվրոպական դատարանի (ECCHR) «Միջազգային հանցագործություններ և հաշվետվողականություն» ծրագրի համաստեօրեն: Ալեքսանդրը սովորել է իրավունք և փիլիսոփայություն Հայդելբերգում և Սանտյագո դե Չիլիում: Նա աշխատել է Հայդելբերգի Մաքս Պլանկի անվան միջազգային իրավունքի ինստիտուտում և եղել է Լայպցիգի համալսարանի միջազգային իրավունքի ինստիտուտի դոցենտ: Նա ստացել է դոկտորական աստիճան Գյոթինգենի համալսարանի միջազգային քրեական իրավունքի ինստիտուտում՝ Միջազգային դատարանում սեռականացված և գենդերային բռնության վերաբերյալ: Իրավաբանական արակտիկայից հետո նա աջակցել է գերմանական դատարաններում համընդհանուր իրավասության գործերին՝ կենտրոնանալով սեռականացված և գենդերային բռնության վրա: Մինչև ECCHR-ին միանալը նա աշխատել է որպես Թունիսում գտնվող Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ)-ի ավագ իրավաբանական խորհրդատու: 2023 թվականի հոկտեմբերից ի վեր նա աշխատում է ECCHR-ում՝ ուղեկցելով Լիբիայում և Պաղեստինում միջազգային հանցագործությունների վերաբերյալ աշխատանքներին, աջակցելով անհատների կողմից ազգային և միջազգային դատարաններում իրավական միջամտություններին

ԳՐԵԳՈՐԻ ԹԱՌԻՆՍԵՆԴ

Գրեգորի Թաունսենդը (Մեծ Բրիտանիա/ԱՄՆ) միջազգային արդարադատության ոլորտում աշխատել է 1998 թվականից՝ ութ միջազգային դատարաններում: Նա իր իրավաբանական կարիերան սկսել է որպես հանրային պաշտպան Կալիֆոռնիայում: Նա աշխատել է Ռուանդայի և Հարավսլավիայի դատարաններում, դրանց մնացորդային մեխանիզմում, Կոսովոյում ՄԱԿ-ի առաքելության, Սիեռա Լեոնեի հատուկ դատարանի, Լիբանանի հատուկ դատարանի համար, ներկայացրել է զոհերին Կոսովոյի մասնագիտացված պալատներում և եղել է ՄՔԴ-ի հերթապահ խորհրդատու Մոկոմի գործով: Նա վեց տարի դասավանդել է իրավունք Հաագայում, այդ թվում՝ UCLA-ի իրավաբանական ֆակուլտետում: Նա երկու անգամ ընտրվել է ՄՔԴ-ի իրավական տեքստերի խորհրդատվական կոմիտեում, և Մեծ Բրիտանիան նրան ընդգրկել է «Մոսկվայի մեխանիզմի» ԵԱՀԿ փորձագետների ցուցակում: Ներկայումս նա աշխատում է ՄԱԿ-ի փորձագետների խմբում և պաշտպանում է դոկտորական թեզ՝ վկաների պաշտպանության թեմայով:

ԳՈՒ ՄՆԱՑԱԿԱՆՅԱՆ, ՓԱՍՏԱԲԱՆ

Գոռ Մնացականյանը Կալիֆոռնիայի փաստաբան է և համազգային դեղագործական ընկերության գլխավոր իրավաբանական խորհրդատու: Ծնվել է Երևանում և ուսանել է UCLA-ում և Southwestern Law School-ում, նա նաև ղեկավարում է Հարավային Կալիֆոռնիայի իրավաբանական ընկերություն: 2020 թվականին նա համահիմնադրել է «Ճշմարտության և արդարադատության կենտրոնը», որը փաստաթղթավորում է պատերազմական հանցագործությունները և առաջ մղում միջազգային իրավական հաշվետվողականությունը: Որպես CFTJ-ի հիմնադիր խորհրդի նախագահ՝ Գոռը նպաստել է դրա կայացմանը որպես իրավաբանների, գիտնականների և համաշխարհային հաստատությունների կողմից օգտագործվող հավաստի ապացույցների հիմնական աղբյուր:

ԴՈԿՏՈՐ ՍԻԼՎԻԱ ՖԵՐՆԱՆԴԵՍ ԴԵ ԳՈՒՐՄԵՆԴԻ

Դոկտոր Սիլվիա Ֆերնանդես դե Գուրմենդին Արգենտինայի նախկին դատավոր և դիվանագետ է՝ միջազգային քրեական իրավունքի և մարդասիրական մարդու իրավունքների ոլորտում ավելի քան 35 տարվա փորձով:

Նա մասնակցել է Միջազգային քրեական դատարանի ստեղծմանը, կազմակերպմանը և գործունեությանը տարբեր պաշտոններում, այդ թվում՝ որպես Միջազգային քրեական դատարանի դատավոր և նախագահ, ինչպես նաև որպես մասնակից պետությունների ասամբլեայի նախագահ: Նա նաև եղել է զանգվածային վայրագությունների դեմ գլոբալ գործողությունների (GAAMAC) նախագահ և Արգենտինայի հատուկ ներկայացուցիչ Հոլոքոստի հիշատակի միջազգային դաշինքում (IHRA):

Նա այժմ Նյուրնբերգի միջազգային սկզբունքների ակադեմիայի խորհրդատվական խորհրդի նախագահն է և դասավանդում է միջազգային քրեական իրավունք Բուենոս Այրեսի Դի Տեյլա համալսարանում:

Նա ունի իրավագիտության աստիճան Կորդոբայի համալսարանից (Արգենտինա), հանրային իրավունքի մագիստրոսի աստիճան Լիմոժի համալսարանից (Ֆրանսիա) և իրավագիտության դոկտորի աստիճան Բուենոս Այրեսի համալսարանից (Արգենտինա):

ՆԱՐԻՆԵ ՎԼԱՍՅԱՆ

Նարինե Վլասյանը CFTJ-ի նախագծերի համակարգողն է: Նախկինում նա աշխատել է որպես ծրագրի ղեկավար Լոնդոնի Հայկական ինստիտուտում և «Օքսֆորդ Հայկական Հիմնադրամ» կրթական ոչ առևտրային կազմակերպության համահիմնադիրն է: Նարինեն ունի ընդհանուր լեզվաբանության և համեմատական բանասիրության մագիստրոսի աստիճան Օքսֆորդի համալսարանից և նաև ակտիվորեն աշխատում է որպես ազատ գրող հայկական արդիական հարցերի և մշակույթի վերաբերյալ: Նրա հոդվածները հրապարակվել են EVN Report-ում, The Armenian Weekly-ում և H-Pem-ում:

ԱՐՓԻ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

Արփի Հարությունյանը «Ժողովրդավարության զարգացման հիմնադրամի» արդարադատության և մարդու իրավունքների հարցերով մենեջերն է, որտեղ նա ղեկավարում է մարդու իրավունքների, արդարադատության և կոռուպցիայի դեմ պայքարի ոլորտներում քաղաքականության և պաշտպանության նախաձեռնությունները: Վերջին 5 տարիների ընթացքում նա ղեկավարել է Լեռնային Ղարաբաղում պատերազմական հանցագործությունների և միջազգային մարդու իրավունքների խախտումների հետաքննության երկու կարևոր փաստահավաք առաքելություններ և ղեկավարել է հավաքված ապացույցների վրա հիմնված հաշվետվողականության ապահովման ջանքերը: Քաղաքացիական հասարակություն անցնելուց առաջ Արփին ինը տարի աշխատել է պետական ծառայությունում, այդ թվում՝ Արդարադատության նախարարությունում և Հայաստանի կառավարությունում, որտեղ ի վերջո զբաղեցրել է միջազգային իրավական հարցերով Հայաստանի ներկայացուցչի գրասենյակի ղեկավարի տեղակալի պաշտոնը:

ԱՐԹՈՒՐ ՍԱՔՈՒՆՅ

Արթուր Սաքունցը Հելսինկյան քաղաքացիական ասամբլեայի Վանաձորի գրասենյակի համահիմնադիրն ու նախագահն է: Նա զբաղվում է մարդու իրավունքների պաշտպանությամբ 1992 թվականից: 2011 թվականին Արթուրը համահիմնադրել է Հելսինկյան քաղաքացիական ասամբլեայի Վանաձորի գրասենյակ ՀԿ-ն, որն այժմ Հայաստանի առաջատար մարդու իրավունքների պաշտպանությամբ զբաղվող կազմակերպություններից մեկն է: Արթուր Սաքունցը իրավաբան է և օրենքի գերակայության, ժողովրդավարության և մարդու իրավունքների հայտնի փորձագետ: Նա վերահսկում է Հելսինկյան քաղաքացիական ասամբլեայի Վանաձորի գրասենյակի կողմից իրականացվող բոլոր նախագծերը: Նա Սահմանադրական բարեփոխումների խորհրդի և Արդարադատության, Ներքին գործերի, Աշխատանքի և սոցիալական հարցերի նախարարություններին կից այլ խորհուրդների անդամ է: Արթուր Սաքունցն ունի իրավագիտության բակալավրի աստիճան՝ ավարտելով Վանաձորի Մխիթար Գոշի անվան հայ-ռուսական միջազգային համալսարանը, և քիմիական գիտությունների դոկտորի աստիճան՝ ավարտելով Ռուսաստանի գիտությունների ակադեմիայի տարրեր-օրգանական միացությունների ինստիտուտը, Մոսկվա, Ռուսաստան:

ՍԱՌԱ ԲԱՖԱԴԵԼ

Սառա Բաֆադեյլը Անգլիայի և Ուելսի փաստաբանների պալատի անդամ է՝ ավելի քան տասնհինգ տարվա փորձով՝ մասնագիտացած միջազգային քրեական իրավունքի, միջազգային հանրային իրավունքի և մարդու իրավունքների ոլորտներում: Սառան պաշտպանել է վստահորդների իրավունքները միջազգային և ազգային հաստատություններում, այդ թվում՝ Միջազգային քրեական դատարանում, Քրեական դատարանների միջազգային մնացորդային մեխանիզմում, Լիբանանի հատուկ տրիբունալում և նախկին Հարավսլավիայի միջազգային քրեական տրիբունալում, ինչպես նաև Եվրոպական արդարադատության դատարանում: Նա պարբերաբար իրավաբանական խորհրդատվություն է տրամադրում Եվրոպայի, Աֆրիկայի և Մերձավոր Արևելքի կառավարություններին և ՀԿ-ներին՝ պայմանագրերից, դատական որոշումներից և կարգավորող միջոցառումներից բխող միջազգային պարտավորությունների կատարման, կիրառման և հետևանքների վերաբերյալ: Սառան ունի միջազգային հանրային իրավունքի մասնագիտացմամբ իրավունքի մագիստրոսի աստիճան Լոնդոնի Քինգս քոլեջում և տիրապետում է արաբերենին:

ԳՐԵԳՈՐԻ Ս. ԳՈՐԴՈՆ

Գրեգորի Ս. Գորդոնը Պեկինի համալսարանի միջազգային իրավունքի դպրոցի իրավունքի պրոֆեսոր է: Բերկլիում բակալավրի/իրավագիտության աստիճան ստանալուց կարճ ժամանակ անց նա աշխատել է Ռուանդայի միջազգային քրեական դատարանում (ICTR) որպես փաստաբան՝ զբաղվելով «Մեդիա» նշանակալի գործերով, որոնք լրատվամիջոցների ղեկավարների նկատմամբ նյութաբերական հրահրման առաջին միջազգային հետապնդումներն էին, արժանանալով ԱՄՆ գլխավոր դատախազ Ջանեթ Ռենոյի գովասանագրին: Հետագայում նա աշխատել է ԱՄՆ Արդարադատության նախարարությունում (DOJ), հաջորդաբար ծառայելով որպես փողոցային հանցագործության, սպիտակ օձիքավոր հանցագործության, կազմակերպված հանցագործության, ապա մարդու իրավունքների հարցերով դատախազ (վերջինս՝ Հատուկ հետաքննությունների գրասենյակի, այսպես կոչված «Նացիստ որսորդների ստորաբաժանման» համար): Նրան DOJ-ն ուղարկել է Սիեռա Լեոնե՝ քաղաքացիական պատերազմից հետո արդարադատության գնահատում անցկացնելու համար, և ծառայել է որպես Կոլումբիայի շրջանի ԱՄՆ դատախազի հատուկ օգնական: Պրոֆեսոր Գորդոնը «Հանցագործությունների խոսքի իրավունք. հիմք, մասնատում, իրականացում» (Oxford University Press, 2017) գրքի հեղինակն է և շուտով կհրատարակի «Նյութաբերգի քաղաքացի մեղադրողը. Բենջամին Ֆրենկլը և միջազգային արդարադատության ծնունդը» (University of Virginia Press, 2025) գիրքը: Նա «Ագրեսիայի կանխարգելման գլոբալ նախաձեռնության» խորհրդատվական խորհրդի անդամ է, իսկ 2023 թվականից ի վեր՝ Ուկրաինայի դատախազների խորհրդակցական կապված Ռուսաստանի ներխուժման պատերազմական հանցագործությունների հետ:

ԳԵՎՈՐԳ ՎԱՐԴԱՆՅԱՆ, ՓԱՍՏԱԲԱՆ

Գևորգ Վարդանյանը քաղաքացիական հարցերով դատավարությունների փաստաբան է, բնակվում է Լոս Անջելեսում, Կալիֆոռնիա: Նա ներկայացնում է անհատներին անձնական վնասվածքների, ինչպես նաև աշխատանքային և աշխատանքային իրավունքի վեճերում: Որպես CFTJ անդամ, նա զբաղվել է Հայաստանում իրավաբանական ֆակուլտետի ուսանողների կրթամբ և վերապատրաստմամբ՝ ընդունելի վկայությունների հավաքագրման մեթոդաբանությունների վերաբերյալ:

ԿՐԿՆԱԿԻ ՊՐՈՖԵՍՈՐ, ԿՐԿՆԱԿԻ ՊԱՏՎԱՎՈՐ ԴՈԿՏՈՐ ԿԼԱՌԻՍ ԿՐԵՍ

Կրկնակի պրոֆեսոր, կրկնակի պատվավոր դոկտոր Կլաուս Կրեսը միջազգային իրավունքի և քրեական իրավունքի պրոֆեսոր է: Նա զբաղեցնում է գերմանական և միջազգային քրեական իրավունքի ամբիոնի վարիչի պաշտոնը և Քյոլնի համալսարանի Միջազգային խաղաղության և անվտանգության իրավունքի ինստիտուտի տնօրենն է: Նրա նախորդ աշխատանքային գործունեությունը եղել է Գերմանիայի դաշնային արդարադատության նախարարությունում քրեական իրավունքի և միջազգային իրավունքի հարցերով: Բացի ուժի կիրառման իրավունքի, զինված հակամարտությունների իրավունքի և միջազգային քրեական իրավունքի վերաբերյալ ավելի քան 200 հրապարակումների գիտական աշխատանքից, նա 1998 թվականից ի վեր Գերմանիայի պատվիրակությունների անդամ է Միջազգային քրեական դատարանի վերաբերյալ բանակցություններում: 2019 թվականին նա նշանակվել է Միջազգային արդարադատության դատարանի դատավոր՝ «Ցեղասպանության հանցագործության կանխարգելման և պատժի մասին» կոնվենցիայի կիրառման գործով (Գամբիա ընդդեմ Մյանմարի): 2021 թվականից ի վեր նա Միջազգային քրեական դատարանի դատախազի հատուկ խորհրդականն է ագրեսիայի հանցագործության հարցերով: Նա Քեմբրիջի համալսարանի Քլեր Հոլքոմբի ցմահ անդամ է, Հյուսիսային Հռենոս-Վեստֆալիայի գիտությունների և արվեստների ակադեմիայի անդամ և 2014 թվականի Մ.Կ. Բասիունիի անվան արդարադատության մրցանակի դափնեկիր: Նա ունի Թբիլիսիի պետական համալսարանի և Ուանուկոյի համալսարանի պատվավոր դոկտորի կոչումներ: 2018 թվականին նա Ֆրենսիս Լիբերի անվան կրթաթոշակառու էր Վեսթ Փոյնթում: Նա հրավիրված պրոֆեսոր էր Կոլումբիայի իրավաբանական դպրոցում, Կոլումբիայի համալսարանում, Մեյբուրնի իրավաբանական դպրոցում, Փարիզ 1-ում (Սորբոն), Կաստիլյա-Լա Մանչա համալսարանում (Տոլեդո), ինչպես նաև Ֆերնանդ Բրոդելի անվան ավագ գիտաշխատող Ֆիեզոլեի Եվրոպական համալսարանական ինստիտուտում:

ԴՈԿՏՈՐ ՆԱՆԴՈՐ ԿՆՈՒՍ

Դոկտոր Նանդոր Կնուստը իրավաբան-գիտնական է, որը կրթություն է ստացել Ֆրանկֆուրտում և Փարիզում՝ միջազգային հանրային իրավունքի և քրեագիտության ոլորտներում, և գործնական փորձ է ձեռք բերել Ռուանդայի միջազգային քրեական դատարանում (ICTR) աշխատելու և մարդու իրավունքների, ծանր հանցագործությունների և անցումային արդարադատության ոլորտում միջազգային, տարածաշրջանային և ոչ կառավարական կազմակերպությունների հետ աշխատելու ընթացքում: Մինչև Նորվեգիայի Արկտիկական համալսարան տեղափոխվելը՝ միջազգային կազմակերպված հանցավորության դեմ պայքարի համար նոր տեխնոլոգիաների կիրառման վերաբերյալ միջառարկայական նախագծի շրջանակներում որպես դոցենտ աշխատելու համար, նա եղել է Մաքս Պլանկի անվան հանցագործության, անվտանգության և իրավունքի ուսումնասիրության ինստիտուտի «Միջազգային քրեական իրավունքի բաժնի» ղեկավար, համեմատական քրեական իրավունքի գծով Մաքս Պլանկի միջազգային հետազոտական դպրոցի փոխհամակարգող, ինչպես նաև Մաքս Պլանկի իրավունքի համակարգող: Ներկայումս նա նաև ECO-CRIM-Net-ի ղեկավարն է, որը էկոհամակարգերի դեմ ուղղված հանցագործությունների մոնիթորինգի և հետաքննության գլոբալ ցանց է:

ՔՐԻՍՏԻԱՆ ՄԽԻԹԱՐՅԱՆ

Քրիստիան Մխիթարյանը Գերմանիայում գործող փաստաբան է: Նա 2016 թվականին ավարտել է Ֆրանկֆուրտի Գյոթեի համալսարանը՝ մասնագիտանալով իրավունքի միջազգայնացման և եվրոպականացման մեջ: 2017 թվականին նա անցել է ինտերնատուրա Գերմանիայի Բունդեսթագում, իսկ ավելի ուշ աշխատել է որպես ինտեգրման մարզիչ և կամավոր-լեզվաբան, մշակութային հարցերով միջնորդ: Նույն թվականին նա համահիմնադրել է Գերմանահայ իրավաբանների ասոցիացիան (DEARJV) և այդ ժամանակից ի վեր հանդիսանում է դրա խորհրդի անդամ: Նա իրավաբանական պրակտիկա է իրականացնում 2020 թվականի սկզբից և 2021 թվականի մայիսին բացել է իր սեփական իրավաբանական ընկերությունը: 2022 թվականին որպես հեղինակ՝ նա իր ներդրումն է ունեցել «Լեռնային Ղարաբաղ. Արցախյան հակամարտության իրավական վերլուծություն» անթոլոգիային:

ԴՈԿՏՈՐ ՖՐԱՆՑԻՍԿԱ ՕԵՄ

Դոկտոր Ֆրանցիսկա Օեմը իրավագիտություն է ուսանել Գերմանիայում, Իսպանիայում և ԱՄՆ-ում: Նա «Մարդու իրավունքները որպես միջազգային տնտեսական իրավունքի չափանիշ» հետազոտական նախագծի շրջանակներում գիրք է գրել կորպորատիվ քրեական պատասխանատվության մասին, հետազոտել և դասավանդել է միջազգային քրեական իրավունք Կալիֆոռնիայում, Կոլումբիայում և Կամբոջայում: Նա նաև ունի իրավագիտության մագիստրոսի աստիճան (LL.M.)՝ Հոլոքոստի ուսումնասիրությունների մասնագիտացմամբ՝ ԱՄՆ-ի Չեպմեն համալսարանից: Այնուհետև նա աշխատել է միջազգային քրեական իրավունքի, բիզնեսի և մարդու իրավունքների ոլորտներում Բեռլինի Սահմանադրական և մարդու իրավունքների եվրոպական կենտրոնում (ECCHR) և ներկայումս հետազոտող և քաղաքականության խորհրդատու է Գերմանական մարդու իրավունքների ինստիտուտում:

ԼՈՒՍԻՆԵ ՍԱՐԳՍՅԱՆ

Լուսինե Սարգսյանն (համակարգող) ունի մարդու իրավունքների մագիստրոսի աստիճան՝ միջազգային հանրային իրավունքի մասնագիտացմամբ Լոնդոնի տնտեսագիտության և քաղաքագիտության դպրոցից, ինչպես նաև անգլերենի և հաղորդակցության բակալավրի աստիճան՝ փիլիսոփայության, քաղաքագիտության և տնտեսագիտության մասնագիտացմամբ՝ Հայաստանի ամերիկյան համալսարանից: Նրա մասնագիտական փորձը ներառում է մարդու իրավունքների վերլուծություններ EVN Report-ի համար, ՀՀ կառավարության համար անցումային արդարադատության օրակարգի մշակմանը աջակցելը, ՀՀ Սահմանադրական դատարանում աշխատանքը և «Ճշմարտության և արդարադատության կենտրոնի» աշխատանքներին ներդրումը: Նրա վերջին փորձը կենտրոնացած է եղել Լեռնային Ղարաբաղի (ԼՂ) հակամարտության վրա՝ ՄԱԿ-ի մշտական համակարգողի գրասենյակում և ԼՂ փախստականների հարցերի վրա՝ ՄԱԿ-ի փախստականների հարցերով գերագույն հանձնակատարի գրասենյակում և Ժողովրդավարության զարգացման հիմնադրամում:

ԻՐԵՆԵ ՎԻԿՏՈՐԻԱ ՄԱՍԻՄԻՆՈ

Իրենե Վիկտորիա Մասիմինոն միջազգային քրեական իրավունքի և մարդու իրավունքների հարցերով մասնագիտացած իրավաբան է: Նա ավարտել է Արգենտինայի Լա Պլատայի ազգային համալսարանի իրավաբանական և սոցիալական գիտությունների ֆակուլտետը, ունի իրավունքի մագիստրոսի աստիճան ԱՄՆ-ի Ինդիանայի համալսարանի Ռոբերտ Հ. Մաքքինիի անվան իրավաբանական դպրոցից, որտեղ ներկայումս բնակվում է և դասավանդում է միջազգային իրավունք: Նա նաև ունի մարդու իրավունքների արվեստների և հումանիտար գիտությունների մագիստրոսի աստիճան Մեծ Բրիտանիայի Լոնդոնի համալսարանի առաջադեմ ուսումնասիրությունների դպրոցից: Տիկին Մասիմինոն աշխատել է որպես Արգենտինայի Բուենոս Այրես նահանգի Բարձրագույն քրեական դատարանի գեկուցող, որտեղ նա կենտրոնացել է ինստիտուցիոնալ բռնության, ոստիկանական բռնության և գենդերային բռնության գործերի վրա, որոնցից շատերը դարձել են առաջատար իրավագիտություն և միջազգային ճանաչում ձեռք բերել մարդու իրավունքների ոլորտում իրենց ներդրման համար: Այս պաշտոնում նա դարձել է Բուենոս Այրես նահանգի բանտային համակարգում ստեղծված արտակարգ իրավիճակը լուծող նահանգային քննարկումների կլոր սեղանի անդամ: Նա ակտիվորեն աշխատում է ներքին և միջազգային հակամարտությունների, մարդու իրավունքների խախտումների և ծանր հանցագործությունների, մասնավորապես՝ ցեղասպանության ոլորտներում՝ կապված Արգենտինայի, Հայաստանի, Լեռնային Ղարաբաղի, Բանգլադեշի, Չիլիի, Կոլումբիայի, Գվատեմալայի, Իրաքի, Սոմալիլենդի և Ուկրաինայի, ի թիվս շատ այլ երկրների փորձի հետ: Նա ծառայել է միջազգային հետաքննչական պատվիրակություններում և դատավարությունների դիտորդական առաքելություններում, և նա Լեմկինի անվան ցեղասպանության կանխարգելման ինստիտուտի համահիմնադիրն է:

ԴՈԿՏՈՐ ԿԼԱՌԻՏԻԱ ՎԻՎԻԱՆԱ ՌՈԿԱ

Դոկտոր Կլաուդիա Վիվիանա Ռոկան իրավաբան է և Արգենտինայի իրավաբանների ասոցիացիայի նախագահը (2018 թվականից մինչ օրս), Ամերիկյան իրավաբանների ասոցիացիայի փոխնախագահը, որը ECOSOC-ում խորհրդատվական կարգավիճակ ունեցող ՀԿ է (2022 թվականից մինչ օրս): Նա առևտրային իրավունքի պրոֆեսոր է Պլատա դե Մայո քաղաքի մայրերի ազգային համալսարանում (Արգենտինա), ինչպես նաև տնտեսական և կորպորատիվ իրավունքի պրոֆեսոր է Մորենոյի ազգային համալսարանում (Արգենտինա): Արգենտինայի ֆինանսական տեղեկատվության բաժնի իրավաբանական գործերի տնօրեն (2020-2022): Դոկտոր Ռոկան նաև «Հիշողության տարածք և մարդու իրավունքների խթանման և պաշտպանության տարածք» (նախկինում՝ ESMA) կազմակերպության իրավական և տեխնիկական համակարգող է (Բուենոս Այրես, Արգենտինա) (2010-2019): Նա մասնագիտացած է հանրային իրավունքի հարցերով՝ Արդարադատության ծառայությունների դպրոցում՝ UNLaM-Argentina, և տեղական և դաշնային պետական իրավունքի հարցերով՝ Բուենոս Այրեսի ինքնավար քաղաքի գլխավոր դատախազի գրասենյակի ուսումնական դպրոցում (Արգենտինա): Նա միջազգային մարդու իրավունքների առաքելությունների անդամ է և ընտրական գործընթացներում միջազգային դիտորդ:

ԴՈԿՏՈՐ ԱՆԱ ՄԱՐԻԱ ԿԱՐԵԱԳԱ

Դոկտոր Անա Մարիա Կարեագան «Տարածք հիշողության համար» ինստիտուտի (IEM) տնօրենն է: Ատլանտիդա համալսարանի մարդու իրավունքների ինստիտուտի տնօրեն: Նախկինում անհետ կորած, կալանավոր է: Իր երկրում և արտերկրում մարդկության դեմ հանցագործությունների և ցեղասպանության համար դատավարություններում հանդիսանում է վկա և հայցվոր: Հոգեբանության դոկտոր (Բուենոս Այրեսի համալսարան): Պատվո դոկտոր (Կուլյոյի ազգային համալսարան): Հոգեվերլուծաբան է: Դասախոս և հետազոտող Հոգեբանության ֆակուլտետում (UBA) և Ատլանտիդա համալսարանի (UA)՝ խոշտանգումների և պետական ահաբեկչության սուբյեկտիվ հետևանքների գծով: Կոլումբիայում անհետ կորած անձանց որոնման միավորի (UBPD) միջազգային խորհրդատվական կոմիտեի անդամ: Էկվադորի նախկին փոխնախագահ Խորխե Գլասի գործով Մարդու իրավունքների միջազգային վերահսկողության գրասենյակի անդամ: Նա բազմաթիվ հրապարակումներ ունի հոգեբանության և մարդու իրավունքների վերաբերյալ թերթերում, ամսագրերում և գրքերում: Նա ղեկավարել է «Espacios para la Memoria por la Verdad y la Justicia» (IEM) ամսագիրը: Նա շաբաթական ռադիոհաղորդում է վարում մարդու իրավունքների և հիշողության վերաբերյալ:

ՍԹԻՎ ՍՎԵՐԴԼՈՈՒ

Սթիվ Սվերդլոուն մարդու իրավունքների պաշտպան է և Հարավային Կալիֆոռնիայի համալսարանի քաղաքական և միջազգային հարաբերությունների ամբիոնի մարդու իրավունքների պրակտիկայի դոցենտ, դասավանդում է միջազգային մարդու իրավունքների, մարդու իրավունքների հետազոտություն և պաշտպանություն, այդ թվում՝ գործնական դասընթացներ Հայաստանում, Վրաստանում, Ղրղզստանում և Ղազախստանում: Նախկին խորհրդային տարածաշրջանի փորձագետ Սվերդլոուն 2010-2019 թվականներին եղել է Human Rights Watch-ի ավագ հետազոտող ղեկավարելով կազմակերպության Կենտրոնական Ասիայի գրասենյակը Ղրղզստանում՝ ընդգրկելով Ուզբեկստանը և Տաջիկստանը: Ավելի վաղ Սվերդլոուն ԱՄՆ Պետդեպարտամենտի «Երիտասարդ առաջնորդներ հանրային ծառայության համար» ծրագրի գիտաշխատող էր Ռուսաստանի հարավում (Կրասնոդար) և Խորհրդային հրեաների խորհրդի (UCSJ) մարդու իրավունքների պաշտպանության հետազոտող Հայաստանի, Ադրբեջանի և Վրաստանի համար: Սվերդլոուն իրավաբանական գործունեություն է ծավալել Սան Ֆրանցիսկոյում՝ Lieff Cabraser Heimann & Bernstein, LLP-ում, ինչպես նաև աշխատել է որպես Կալիֆոռնիայի կենտրոնական շրջանի ԱՄՆ շրջանային դատարանի պատվավոր դատավոր Դին Պրեգերսոնի իրավաբանական քարտուղար:

ՄԻԼԵՆԱ ՄԱՅԻԼՅԱՆ, ՓԱՍՏԱԲԱՆ

Միլենա Մայիլյանը (համակարգող) Լոս Անջելեսում ներգաղթի հարցերով փաստաբան է: Նա ողջ կյանքում պայքարում է մարդու իրավունքների և Հայոց ցեղասպանության ճանաչման համար: Նա գերազանցությամբ ավարտել է UCLA-ի և UC Davis-ի իրավաբանական դպրոցը՝ կատարելագործելով իր փաստաբանական հմտությունները դատախազերի խորհրդում և ընդգրկվել է Ազգային փաստաբանների միությունում: Միլենան երկու տարի աշխատել է UC Davis-ի ներգաղթի իրավունքի կլինիկայում՝ հարյուրավոր անվճար ժամեր նվիրաբերելով Հանրային ծառայության իրավունքի ծրագրի շրջանակներում: Ավելի ուշ նա հիմնադրել է Mailyan Law ընկերությունը: Բացի այդ՝ նա CFTJ-ի համահիմնադիր է և տնօրենների խորհրդի անդամ:

ԴՈԿՏՈՐ ՍԱՌԱ ԲԱԲԱՅԱՆ

Դոկտոր Սառա Բաբայանը միջազգային բանակցությունների հարցերով փորձագետ և հակամարտությունների կառավարման հարցերով համակարգող է, միջազգային հանրային և քրեական իրավունքի, բանակցությունների և հակամարտությունների կարգավորման հարցերով դասախոս, և որպես հիմնական ղեկուցող հանդես է գալիս Միավորված ազգերի կազմակերպությունում, Միջազգային քրեական դատարանում ՀԿ-ների և ընկերությունների համար: Նա աշխատում է որպես միջազգային բանակցությունների փորձագետ և հակամարտությունների կառավարման հարցերով համակարգող «Negotiation & Conflict Consulting» ընկերությունում: Նա խորհրդատվություն է տրամադրում և վերապատրաստում է պետություններին և միջազգային հաստատություններին, ինչպես նաև ընկերություններին՝ բարդ բանակցությունների և հակամարտությունների կառավարման լուծումների վերաբերյալ՝ նրանց ցանկացած տեսակի հակամարտությունների իրավիճակին նախապատրաստելու համար: Նա «Միջազգային քրեական դատարան, թե՛ միջազգային քրեական աշխարհ» և «Արցախ. Արցախի շուրջ հակամարտության միջազգային իրավական վերլուծություն» հրապարակումների հեղինակն է: 2025 թվականից ի վեր նա Գերմանահայ իրավաբանների ասոցիացիայի նախագահն է:

ԶՈՀՐԱԲ ՄՆԱՑԱԿԱՆՅԱՆ

Զոհրաբ Մնացականյանը ավարտել է Մոսկվայի միջազգային հարաբերությունների պետական ինստիտուտը և Մանչեստրի Վիկտորիա համալսարանը: Նա Հայաստանի դիվանագիտական ծառայության է անցել 1991 թվականին և զբաղեցրել է մի շարք պաշտոններ Արտաքին գործերի նախարարությունում, Միացյալ Թագավորությունում Հայաստանի դեսպանատանը, վարչապետի և նախագահի աշխատակազմերում: 2002 թվականին նա դարձավ Հայաստանի դեսպանը և մշտական ներկայացուցիչը Ժնևի Միավորված ազգերի կազմակերպության գրասենյակում և այլ միջազգային կազմակերպություններում, ինչպես նաև Հայաստանի դեսպանը Շվեյցարիայում: 2008 թվականին նա նշանակվել է Ստրասբուրգում (Ֆրանսիա) գտնվող Եվրոպայի խորհրդում Հայաստանի դեսպան և մշտական ներկայացուցիչ: 2011-2014 թվականներին նա զբաղեցրել է արտաքին գործերի փոխնախարարի և ԵՄ-ի հետ ասոցացման համաձայնագրի գլխավոր բանակցողի պաշտոնը: 2014 թվականին նա դարձավ Նյու Յորքում գտնվող Միավորված ազգերի կազմակերպությունում Հայաստանի դեսպանը և մշտական ներկայացուցիչը: 2018 թվականի մայիսից մինչև 2020 թվականի նոյեմբերին հրաժարական տալը նա Հայաստանի արտաքին գործերի նախարարն էր: Ներկայումս նա անկախ խորհրդատու է և հրավիրված դասախոս Հայաստանի Ամերիկյան Համալսարանում: 2015 թվականին նա ղեկավարել է ՄԱԿ-ի Գլխավոր ասամբլեայի կողմից նախաձեռնված բանաձևի ընդունման շուրջ բանակցությունները, որը ղեկավարել էր 9-ը հռչակում էր որպես Միավորված ազգերի կազմակերպության կողմից Ցեղասպանության հանցագործության զոհերի հիշատակի և արժանապատվության և այդ հանցագործության կանխարգելման միջազգային օր: Իր պաշտոնավարման ընթացքում՝ թե՛ Ժնևում, թե՛ Նյու Յորքում, նա ակտիվորեն ներգրավված է եղել և բազմաթիվ առիթներով անմիջականորեն ղեկավարել է ՄԱԿ-ի ծանր հանցագործությունների կանխարգելման օրակարգը, այդ թվում՝ նախաձեռնել և իրականացրել բանակցությունները, որոնք հանգեցրել են ՄԱԿ-ի Մարդու իրավունքների հանձնաժողովի և Խորհրդի կողմից 2005 և 2008 թվականներին ցեղասպանության կանխարգելման վերաբերյալ համապատասխան բանաձևերի միաձայն ընդունմանը:

ԻԳՆԱՍԻՈ ՏՐԵՂԻՉԻ

Իգնասիո Տրեղիչին իր հայրենի Արգենտինայում եղել է իրավաբան և հատուկ դատախազ: Պարոն Տրեղիչին իր կարիերան Միավորված ազգերի կազմակերպությունում սկսել է 2003 թվականին Միջազգային քրեական դատարանում, որտեղ աշխատել է որպես դատական հանձնակատար և մեղադրող կողմի վերաքննիչ խորհրդական: 2009 թվականից, որպես համահետաքննող դատավորների գրասենյակի իրավաբանական բաժնի ղեկավար, նա համակարգել է Կարմիր քհմերների (Khmer Rouge) կողմից կատարված հանցագործությունների քննությունները: Նա կարճ ժամանակով աշխատել է որպես Մարդու իրավունքների հարցերով ՄԱԿ-ի գերագույն հանձնակատարի գրասենյակի օրենքի գերակայության բաժնի մարդու իրավունքների պատասխանատու: 2014 թվականին նա տեղափոխվել է ՄԱԿ-ի DPKO Արդարադատության և ուղղիչ հաստատությունների մշտական կարողության հարցերով դատական գործերի պաշտոնյա: Իր գրասենյակից նա անընդհատ գործուղվել է հետհակամարտային գոտիներ՝ աշխատելու դատական և իրավական բարեփոխումների, տեղական դատավորների աջակցության և կարողությունների զարգացման վրա: 2019 թվականից նա դասավանդում է միջազգային քրեական իրավունք Բարիի համալսարանում: Նա դասավանդել է Եվրոպայի և Ամերիկայի համալսարաններում և հրապարակել է միջազգային քրեական իրավունքի և անցումային արդարադատության հարցերի վերաբերյալ աշխատություններ:

ՀԱՐԳԱՐԺԱՆ ԴԱՏԱՎՈՐ ԲԵԹԻ ՀՈՒԵՐ

Հարգարժան Դատավոր Բեթի Հոլերն իր կարիերայի մեծ մասն անցկացրել է միջազգային և միջազգայնացված քրեական դատարաններում՝ զբաղվելով իրավաբանական պրակտիկայով: Դատավոր ընտրվելուց առաջ նա աշխատել է որպես դատավոր Միջազգային քրեական դատարանի դատախազի գրասենյակում: Մինչև 2015 թվականին ՄԲԴ-ին միանալը, դատավոր Հոլերն աշխատել է Կոսովոյում ԵՄ օրենքի գերակայության առաքելության կազմում՝ խորհրդատվություն տրամադրելով միջազգային դատավորներին բարդ քրեական գործերով: Դատավոր Հոլերը սկսել է իր կարիերան Լյուբլյանայում, Սլովենիա, որտեղ սկզբում աշխատել է Վերաքննիչ դատարանում, իսկ հետո՝ որպես ավագ իրավաբան հայտնի իրավաբանական ընկերությունում: Դատավոր Հոլերը 2006-ից 2024 թվականներին եղել է «Օքսֆորդի զեկույցներ միջազգային իրավունքի վերաբերյալ ազգային դատարաններում» ամսագրի խմբագրի տեղակալ: Նա Միջազգային իրավունքի ասոցիացիայի միջազգային քրեական իրավունքում փոխընդունան հարցերով կոմիտեի անդամ էր և Հռոմի կանոնադրության անգլերեն լեզվով առաջատար մեկնաբանության հեղինակներից մեկն է: Դատավոր Հոլերը պարբերաբար հրավիրվում է միջազգային միջոցառումների ժամանակ դատավորներին և փաստաբաններին վերապատրաստելու համար: Նա դասընթացներ է անցկացրել միջազգային տրիբունալներում փաստաբանության և միջազգային քրեական իրավունքի վերաբերյալ: Մինչև 2024 թվականը դատավոր Հոլերը նաև Հաագայի Միջազգային իրավական և փաստաբանական վերապատրաստման ինստիտուտի վերապատրաստման տնօրենն էր, որը նա համահիմնադրել է: Դատավոր Հոլերը մի շարք պարգևների դափնեկիր է, այդ թվում՝ 2012 թվականի ԵՄ համատեղ անվտանգության և պաշտպանության քաղաքականության ծառայության մեդալի, որը շնորհվել է Կոսովոյում օրենքի գերակայության առաքելության մեջ իր ներդրած ծառայության համար: Դատավոր Հոլերն ունի իրավագիտության մագիստրոսի աստիճան Լյուբլյանայի համալսարանից (Սլովենիա) և միջազգային և եվրոպական իրավունքի իրավունքի մագիստրոսի աստիճան Ամստերդամի համալսարանից (Նիդեռլանդներ):

ԿԼԱՌԻՍ ՄՈԼԻՏՈՐ

Կլաուս Մոլիտորը Միջազգային քրեական դատարանի (ICC) դատախազի գրասենյակի նախնական քննչական բաժնի ղեկավարն է: Որպես այդպիսին, նա վերահսկում է 15-րդ հոդվածի հետ կապված հաղորդակցությունների նախնական ֆիլտրման գործընթացը, նախնական քննությունների վերաբերող իրավական և փաստացի վերլուծությունը և ցանկացած համապատասխան համագործակցային գործունեություն: Նա խորհրդատվություն է տրամադրում դատախազին և դատախազի տեղակալներին նախնական քննություններին վերաբերող ռազմավարական հարցերի վերաբերյալ: Մինչ այդ, 2007 թվականից ի վեր, նա աշխատել է որպես վերլուծաբան նույն բաժնում: Պարոն Մոլիտորը ղեկավարել է տարբեր նախնական քննություններ, այդ թվում՝ Կոնգոյի Դեմոկրատական Հանրապետության, Քենիայի, Վրաստանի, Նիգերիայի, Մալիի, Գվինեայի և Կենտրոնական Աֆրիկյան Հանրապետության առկա իրավիճակներում: Մինչև Միջազգային քրեական դատարանում աշխատելը, պարոն Մոլիտորն աշխատել է որպես մարդու իրավունքների պատասխանատու Կոնգոյի Դեմոկրատական Հանրապետությունում՝ ՄԱԿ-ի խաղաղապահ առաքելության կազմում: Պարոն Մոլիտորն ունի մարդու իրավունքների և ժողովրդավարացման մագիստրոսի աստիճան և ուսումնասիրել է քաղաքագիտություն, միջազգային և եվրոպական իրավունք և անգլերեն լեզու Բոննի համալսարանում, Գերմանիա:

ՄԱՐԻ Օ'ԼԵՐԻ

Մարի Օ'Լեիրին ներկայումս Միջազգային քրեական դատարանի (ICC) պաշտպանության հանրային խորհրդատուի գրասենյակի (OPCD) պաշտոնակատար գլխավոր խորհրդականն է և գրասենյակում աշխատում է 2013 թվականից: Մինչ ՄՔԴ-ում աշխատելը նա աշխատել է մի քանի պաշտպանական թիմերում, դատական պալատներում և ՄԱԿ-ի նախկին Հարավսլավիայի միջազգային քրեական տրիբունալի (ICTY) amicus դատախազի հետ, և կարճ ժամանակով աշխատել է որպես Լիբանանի հատուկ տրիբունալի (STL) պաշտպանության գրասենյակի իրավաբանական խորհրդատու: Նա Պաշտպանական իրավաբանների ասոցիացիայի (ADC-ICT) ներկայիս փոխնախագահն է (և նախկին նախագահը) և ներկայումս աշխատում է ՄՔԴ փաստաբանների ասոցիացիայի (ICCBA) վարչագծի կանոնագրքի աշխատանքային խմբում: Նա ժամանակ է հատկացրել տարբեր կարողությունների զարգացման և վերապատրաստման նախաձեռնությունների, մասնավորապես՝ պաշտպանության ոլորտի փաստաբանների համար, վերջերս մասնակցելով ուկրաինացի մասնագետների համար նախատեսված պաշտպանության կարիքների գնահատման և պաշտպանության ձեռնարկի մշակմանը, որոնք երկուսն էլ մշակվել/իրականացվել են USAID-ի «Արդարադատություն բոլորի համար» ծրագրի աջակցությամբ:

ԴՈԿՏՈՐ ՄԵԹՅՈՒ ԶԻԼԵԹ

Դոկտոր Մեթյու Զիլեթը Էսեքսի համալսարանի իրավաբանական դպրոցի ավագ դասախոս (դոցենտ) է և ՄԱԿ-ի հատուկ մանդատ ունեցող (կամայական կալանքի հարցերով աշխատանքային խմբի նախագահ-գեկուցող): Նա նախկինում եղել է մեղադրող կողմի դատավոր և վերաքննիչ փաստաբան Միջազգային քրեական դատարանում և Նախկին Հարավսլավիայի հարցերով միջազգային քրեական դատարանում, ինչպես նաև մարդու իրավունքների հարցերով աշխատակից Աֆղանստանին աջակցման ՄԱԿ-ի առաքելությունում: Նա նոր Զելանդիայի պատվիրակության կազմում էր Կամպալայում ագրեսիայի վերաբերյալ կոնֆերանսում: Նա բազմաթիվ հրապարակումներ է հեղինակել միջազգային քրեական իրավունքի և շրջակա միջավայրի վնասի վերաբերյալ, այդ թվում՝ 2022 թվականի «Շրջակա միջավայրի վնասի դատական հետապնդումը Միջազգային քրեական դատարանում» մենագրությունը (Քեմբրիջի համալսարանի հրատարակչություն):

ԿԵՎԻՆ ԶՈՆ ՀԵԼԵՐ

Կեվին Զոն Հելերը Կոպենհագենի համալսարանի ռազմական ուսումնասիրությունների կենտրոնի միջազգային իրավունքի և անվտանգության պրոֆեսոր է և Բուենոս Այրեսի Տորկուատո դի Տելլայի համալսարանի իրավունքի վաստակավոր հրավիրված պրոֆեսոր: Նա Լոնդոնի Դաուբի փողոցի պալատների ակադեմիական անդամ է և ներկայումս աշխատում է որպես Միջազգային քրեական դատարանի ռազմական հանցագործությունների գծով դատախազի հատուկ խորհրդական:

Պրոֆեսոր Հելերի գրքերի թվում են «Նյուրնբերգի ռազմական տրիբունալները և միջազգային քրեական իրավունքի ծագումը» (OUP, 2011) և չորս համատեղ խմբագրված հատորներ՝ «Համեմատական քրեական իրավունքի ձեռնարկ» (Սթենֆորդ, 2010), «Պատերազմական հանցագործությունների դատավարությունների թաքնված պատմությունները» (OUP, 2013), «Միջազգային քրեական իրավունքի Օքսֆորդի ձեռնարկ» (OUP, 2018) և «Միջազգային իրավունքում պատահականությունը. տարբեր իրավական պատմությունների հնարավորության մասին» (OUP, 2021): Նա նաև միջազգային իրավունքի Opinion Juris բլոգի գլխավոր խմբագիրն է, որտեղ նա բլոգ է վարում ավելի քան 17 տարի:

Պրոֆեսոր Հելերն իր ողջ կարիերայի ընթացքում զբաղվել է միջազգային իրավունքի պրակտիկայով, մասնավորապես՝ Նախկին Հարավսլավիայի հարցերով միջազգային քրեական դատարանում հանդես գալով որպես Ռադովան Կարաջիչի պաշտոնապես նշանակված իրավաբանական օգնականներից մեկը, լինելով հայցվորների միակ փորձագետ վկան «Սալիմ ընդդեմ Միտչելի» գործով՝ Կենտրոնական հետախուզական գործակալության (CIA) խոշտանգումների ծրագիրը մշակած և ղեկավարած հոգեբանների դեմ հաջողված «Օտարերկրացիների նկատմամբ իրավախախտումների մասին» օրենքի գործով, լինելով UNITAD-ի միջազգային քրեական և մարդասիրական իրավունքի հատուկ փորձագետ, ինչպես նաև հանդես գալով որպես Գուանտանամոյի ծոցում սեպտեմբերի 11-ի գործով մեղադրյալներից մեկի՝ Ռամզի բին ալ-Շիբհի իրավական խորհրդատու և փորձագետ վկա:

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼՈՒԹՅՈՒՆ

ՀԱՄԱԺՈՂՈՎԻ ՏԵՍԱՆՅՈՒԹԵՐԸ ԿՏԵՂԱԴՐՎԵՆ
ՄԵՐ ԿԱՅՔՈՒՄ WWW.CFTJUSTICE.ORG.

C F T J U S T I C E . O R G